



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 472/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Vladimír Mitro, s. r. o., Hrabový chodník 1687/4, Bratislava Nové Mesto, proti postupu a upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 GPt 1101/21/1000-12 z 2. júna 2022 v spojení s postupom a rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-1240/3-VYS-B1-2021 z 28. februára 2022 a postupom a upovedomením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kv 99/2021/1100-18 z 5. mája 2022 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. júla 2022 v znení jej doplnení doručенých ústavnému súdu 2. augusta 2022 a 5. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv zaručených čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv zaručených čl. 7, čl. 8 ods. 1 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v spojení s postupom a rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „vyšetrovateľ“) a postupom a upovedomením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje priznať jej primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

## II. Skutkové východiská

2. Prokurátor krajskej prokuratúry začal uznesením č. k. 1 Kv 99/21/1100-1 z 22. novembra 2021 trestné stíhanie pre prečin porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v polovici augusta 2021 podal vyšetrovateľ Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky trestné oznámenie proti viacerým vyšetrovateľom a operatívnym pracovníkom Národnej kriminálnej agentúry Policajného zboru, ktoré sa malo týkať ich trestnej činnosti. Trestné oznámenie sa následne dostalo do dispozície týchto vyšetrovateľov a tí ho použili v rámci sťažnostného konania proti uzneseniu o vznesení obvinenia vydaného tým istým vyšetrovateľom, ktorý v danej veci podal trestné oznámenie (a teda konal ako zaujatý orgán). Sprístupnenie trestného oznámenia vyšetrovateľom mala zabezpečiť nestotožnená osoba pracujúca na generálnej prokuratúre, ktorá s ním prišla do styku v rámci plnenia služobných povinností. Predmetná trestná vec bola na účel ďalšieho procesného postupu predložená vyšetrovateľovi.

3. Sťažovateľka v období od 1. februára 2021 do 15. septembra 2021 vykonávala funkciu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „generálny prokurátor“). Na základe telefonického predvolania sa 28. februára 2022 dostavila k vyšetrovateľovi, kde bola v procesnom postavení svedkyne vypočutá v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-1240/3-VYS-B1-2021. Po výsluchu vyšetrovateľ sťažovateľku podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku vyzval na vydanie veci – mobilného telefónu [REDAKOVANÉ] s prasknutým displejom, [REDAKOVANÉ] Sťažovateľka mobilný telefón dobrovoľne vydala, pričom uviedla aj heslo na jeho odomknutie a PIN kód k SIM karte. O tomto procesnom úkone bola spísaná a sťažovateľke odovzdaná zápisnica.

4. Podaním doručeným vyšetrovateľovi 1. marca 2022 sťažovateľka žiadala o (i) preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, o (ii) nahliadnutie do spisu a o (iii) vyhotovenie kópie zo spisu.

5. Prípisom z 2. marca 2022 vyšetrovateľ sťažovateľke oznámil, že jej žiadosti o nahliadnutie do spisu a o vyhotovenie kópie zo spisu nevyhovuje, pretože podľa § 69 ods. 1 Trestného poriadku nemá procesné postavenie osoby oprávnenej nazerať do spisu. Sťažovateľka podaním doručeným vyšetrovateľovi 14. marca 2022 postupom podľa § 69 ods. 2 Trestného poriadku žiadala o preskúmanie dôvodov zamietnutia žiadosti nahliadnuť do spisu a žiadosti o vyhotovenie kópie spisu. Podaním doručeným generálnej prokuratúre 22. apríla 2022 sťažovateľka urgovala vybavenie týchto žiadostí. Upovedomením krajskej prokuratúry prokurátor sťažovateľke notifikoval, že postup vyšetrovateľa, ktorým zamietol žiadosti o nahliadnutie do spisu a o vyhotovenie kópie spisu, bol v súlade so zákonom.

6. Druhým podaním doručeným generálnej prokuratúre 22. apríla 2022 sťažovateľka urgovala vybavenie žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Ďalším podaním, ktoré bolo generálnej prokuratúre doručené 26. mája 2022, sťažovateľka žiadala o odstránenie prietahov v konaní prokurátora, pričom tiež požiadala o preskúmanie postupu prokurátora a policajta v zmysle príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz“).

7. Generálna prokuratúra sťažovateľke upovedomením oznámila, že sa nenachádza v pozícii osoby, ktorá by bola oprávnená žiadať o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, pretože v rámci trestného stíhania vystupuje v procesnom postavení svedka. Rovnako tak nie je osobou oprávnenou podávať žiadosti podľa príkazu. Pokiaľ ide o odmietnutie možnosti nazrieť do spisu a vyhotoviť kópiu spisu, sťažovateľke bolo notifikované, že s poukazom na § 69 ods. 1 Trestného poriadku nie je oprávnená nazeráť do spisu. Aj napriek tomu však generálna prokuratúra uviedla, že spisový materiál vzťahujúci sa na danú vec preskúmala, pričom nebola zistená potreba prijatia prokurátorských opatrení.

8. Uznesením z 2. júna 2022 vyšetrovateľ podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku mobilný telefón sťažovateľke vrátil, pretože už nebol pre ďalšie konanie potrebný a neprichádzalo do úvahy jeho prepadnutie alebo zhabanie. Vyšetrovateľ sťažovateľku 29. júna 2022 vyzval, aby si mobilný telefón prevzala do 31. júla 2022. Sťažovateľka prevzala mobilný telefón 16. novembra 2022.

### III.

#### Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka uvádza, že pred výsluchom uskutočneným 28. februára 2022 nebola zbavená povinnosti mlčanlivosti, ktorú má podľa § 26 ods. 3 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov, pričom predmetom výsluchu boli skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti. Poznatky získané výsluchom sú preto zaťažené procesnou vadou, ktorá má za následok ich nezákonnosť a procesnú nepoužitelnosť.

10. Povinnosť vydať vec sa podľa § 89a ods. 2 Trestného poriadku nevzťahuje na vec, ktorej obsah sa týka okolnosti, o ktorej platí zákaz výsluchu, okrem prípadu, keď došlo k oslobodeniu od povinnosti zachovať vec v tajnosti alebo k oslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti. Sťažovateľka bola o nemožnosti vydať mobilný telefón z dôvodu uvedeného v § 89a ods. 2 Trestného poriadku poučená len formálne (prostredníctvom formulára), pričom následne ju vyšetrovateľ vyzval na vydanie mobilného telefónu.

11. Vyšetrovateľ zaťažil svoj postup aj ďalšími pochybeniami. Sťažovateľka nebola pred vydaním veci poučená o zákaze inkriminácie svojej osoby. V tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodovaciu prax ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva a interné akty prokuratúry. Vyšetrovateľ už pri výzve na vydanie mobilného telefónu uviedol jeho IMEI (konkrétny číselný údaj), čo dokazuje, že mobilný telefón sa dostal najskôr do dispozície vyšetrovateľa a až následne prebehla formálna výzva na jeho vydanie. Pokiaľ ide o SIM kartu v mobilnom telefóne, sťažovateľka vyšetrovateľa *ex post* telefonicky upozornila, že SIM karta sa nachádza v dispozícii orgánov činných v trestnom konaní, pričom vyšetrovateľ v odpovedi uviedol, že takýto postup je štandardný. Predmetný postup je podľa sťažovateľky nezákonný a nie je možné ho dodatočne konvalidovať. Vyšetrovateľ pochybil aj v tom, že mobilný telefón nevložil do zapečatenej obálky, prípadne ho inak nezabezpečil na účel ochrany pred neoprávnenou manipuláciou. Sťažovateľka zhrňuje, že výsluch bol len prostriedkom na nezákonné zaistenie mobilného telefónu.

12. Trestné stíhanie, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako svedkyňa, je vedené nezákonne, pretože absentuje naplnenie zákonných znakov prečinu porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Objektom tohto trestného činu je ochrana listového tajomstva a prepravovaných správ, pričom jeho objektívna stránka spočíva v prezradení listového tajomstva. Ochrana listového tajomstva (vrátane prepravovaných správ) sa uplatňuje len na zásielky nedoručené adresátovi, nechráni sa tajomstvo už doručených listov a správ. Trestné oznámenie adresované a následne aj fyzicky doručené do podateľne generálnej prokuratúry preto nepožíva právnu ochranu garantovanú § 196 alebo § 197 Trestného zákona.

13. Hoci sťažovateľka vystupuje v rámci trestného stíhania formálne ako svedkyňa, z materiálneho hľadiska sa cíti byť v procesnej pozícii podozrivej osoby, pretože mobilný telefón vydala ako vec, ktorá môže podľa § 89 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku slúžiť na účely dokazovania. Ak orgány činné v trestnom konaní zastávajú názor, že práve sťažovateľka môže mať v mobilnom telefóne uložené fotografie súvisiace s trestnou vecou, hoci s predmetným trestným oznámením prišlo do kontaktu viacero osôb, materiálne vystupuje v procesnej pozícii podozrivej osoby.

14. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (ďalej len „smernica“), ktorá dopadá aj na sťažovateľkin prípad, bola do slovenského právneho poriadku transponovaná nedostatočne, len v časti týkajúcej sa práv zadržanej podozrivej osoby. Zákonodarca netransponoval všetky práva týkajúce sa podozrivých osôb, v dôsledku čoho by smernica mala mať v neprebratej časti priamy účinok a sťažovateľke by mali byť tieto práva priznané. Vyšetrovateľ napriek tomu sťažovateľke neposkytol náležité informácie podľa smernice. Keďže sťažovateľka nie je oprávnená podávať žiadosti podľa § 210 Trestného poriadku, v dôsledku neposkytnutia predmetných informácií bola ukrátená o účinné prostriedky nápravy podľa čl. 13 dohovoru a čl. 47 ods. 1 charty. Sťažovateľka podotýka, že žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku predstavuje účinný prostriedok nápravy jednak podľa čl. 13 dohovoru, jednak podľa čl. 47 ods. 1 charty.

15. Odôvodnenie napadnutého upovedomenia je arbitrárne, pretože generálna prokuratúra nedala dostatočnú odpoveď na nosnú argumentáciu sťažovateľky. Takto došlo nielen k zásahu do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj k zásahu do základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy (celá vec bola verejne medializovaná).

16. Zaistenie mobilného telefónu sa udialo nielen v rozpore so zákonom, ale aj nelegitímnym spôsobom, pretože trestné stíhanie sa vedie pre skutok, ktorý nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu. Vydanie vecí sa mohlo realizovať aj šetrnejšie, čím by sa zadostučinilo aj požiadavke proporcionality.

#### IV.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom

súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

#### **IV.1. K namietanému porušeniu práv postupom vyšetrovateľa a postupom a upovedomením generálnej prokuratúry:**

18. Pokiaľ ide o námietku porušenia sťažovateľkou označených referenčných kritérií postupom vyšetrovateľa, ústavný súd uvádza, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09, III. ÚS 149/04, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023, IV. ÚS 135/05). Rovnako by opačný záver znamenal popretie významu podústavného práva pri ochrane základných práv (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 531/2022, III. ÚS 345/2023).

19. Ochrana ústavnosti nemôže byť splnená len prijatím ústavy a vytvorením ústavného súdu. Je predovšetkým úlohou podústavného práva aplikovaného orgánmi verejnej moci. Podústavné právo vytvára nielen orgány verejnej moci s ich osobitnými právomocami, ale aj množstvo hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn vytvára právne prostriedky ochrany základných práv. Preto podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Za právny prostriedok podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde nemožno považovať len zákonom upravený procesný opravný prostriedok (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

20. Nemožno vylúčiť, že vyšetrovateľ svojím postupom mohol zasiahnuť do základných práv sťažovateľky. Otázkou však je, či ústavný súd je jediným, prvým a posledným orgánom oprávneným rozhodovať o tom, či takto došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky, teda či sťažovateľka podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde nemala iné právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

21. Sťažovateľka v zásadných rysoch sťažnostnej argumentácie namieta nesplnenie podmienok pre vykonanie výsluchu a vydanie mobilného telefónu a deficitu v následnom postupe vyšetrovateľa. K tomu ústavný súd uvádza, že zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) postihuje akýkoľvek výkon verejnej moci, ktorým nie je len rozhodovanie, ale aj úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci. Pojem nesprávny úradný postup definuje § 9 zákona o zodpovednosti za škodu široko a otvorene len použitím tohto pojmu

s následným demonštratívnym výpočtom okolností, ktoré možno posúdiť ako nesprávny úradný postup a taxatívny výpočtom okolností, ktoré za nesprávny úradný postup považovať nemožno. Súčasťou tohto negatívneho taxatívneho výpočtu nie sú postupy vyšetrovateľa podľa Trestného poriadku. Preto o nich treba uvažovať len výkladom samotného pojmu nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023). Orgán verejnej moci, ktorý o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vyšetrovateľa rozhoduje, je viazaný výsledkom vybavenia žiadosti o prieskum sporného postupu prokurátorom len v prípade, ak ide o porušenie povinnosti vyšetrovateľa urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní (§ 9 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu). Takéto nedostatky však sťažovateľka postupu vyšetrovateľa v jej žiadosti podanej podľa § 210 Trestného poriadku nevytkla, preto meritórny prieskum prokurátora nie je podmienkou pre prípadné budúce rozhodovanie o sťažovateľkinom nároku na náhradu škody.

22. Podstatou ústavnoprávnej námietky sťažovateľky je teda tvrdenie o nesprávnom úradnom postupe vyšetrovateľa, ktoré možno subsumovať pod § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu. Nesprávnosť úradného postupu nemusí byť, ako už bolo v predchádzajúcom odseku naznačené, nutne založená iba nečinnosťou v jej rozmanitých podobách (popísaných v § 9 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu). Aj dôvodová správa k § 1 zákona o zodpovednosti za škodu zdôrazňuje, že nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok (m. m. napr. III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

23. Nesprávny úradný postup vyšetrovateľa zakladá podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, ktorým je orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 zákona o zodpovednosti štátu za škodu. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môže sa sťažovateľka ako poškodená domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu). Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu (v tomto prípade vyšetrovateľa) bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

24. Okrem toho ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu). Z toho plynie, že sťažovateľkou tvrdené porušenie základných práv možno v prípade preukázania jej tvrdení v podústavnom práve podriadiť pod nesprávny úradný postup podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Pre tento tvrdený nesprávny úradný postup vyšetrovateľa môže sťažovateľka najprv na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a potom na všeobecnom súde uplatniť svoj nárok, ktorého súčasťou môže byť aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tak, ako si ho uplatnila v podobe primeraného finančného zadosťučinenia v ústavnej sťažnosti. Pritom jej nič nebráni v tom, aby v prípadnej žalobe namietala porušenie tých základných práv, ktoré namieta aj v ústavnej sťažnosti. Pod účinným prostriedkom právnej

ochrany základných práv nemožno považovať len výrok ústavného súdu, ktorý vyslovuje porušenie základných práv. Takýmto prostriedkom je aj právny inštitút, ktorý poškodenej osobe umožňuje, aby sa na súde domáhala určenia toho, že určitý zásah štátu voči nej bol nesprávny s tým, že jej za takýto zásah bude možné priznať zodpovedajúce zadosťučinenie (m. m. napr. III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

25. Ústavný súd ešte uvádza, že vo vzťahu sťažovateľky a štátu sú prítomné sporné skutočnosti. Zatiaľ čo sťažovateľka tvrdí, že jej výsluch a procesný úkon vydania veci, ako aj súvisiace postupy vyšetrovateľa sa udiali v rozpore so zákonom, štátne orgány sú opačného názoru. Vzťah sťažovateľky a štátu je preto nesprávne riešiť v konaní o ústavnej sťažnosti, v ktorom by bolo potrebné odstrániť tieto skutkové rozpory. Nielen právne, ale aj fakticky je preto postup sťažovateľky podľa zákona o zodpovednosti za škodu správnym a vhodným právnym priestorom, v ktorom môže byť sťažovateľke poskytnutá ochrana proti tvrdenému zásahu do jej základných práv. Zjednodušujúce preskočenie tohto právneho prostriedku, ktorý je procesne zabezpečený postupom podľa Civilného sporového poriadku, do konania o ústavnej sťažnosti, by nebolo len porušením zásady subsidiarity, ale aj procesne celkom nevhodným priestorom na zisťovanie naznačených skutkových rozporov o tom, či vôbec a v akom rozsahu bolo zasiahnuté do základných práv sťažovateľky v dôsledku postupu vyšetrovateľa.

26. Napokon ústavný súd upriamuje pozornosť na odlišnosť sťažovateľkinho prípadu od právnych okolností nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 456/2021-40 z 10. februára 2022, na ktorý sťažovateľka poukazuje. Predmetná odchýlka spočíva v tom, že v danej veci sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré nemožno napadnúť žalobou podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Pre uvedenú odlišnosť nie je možné okolnosti oboch prípadov porovnávať.

27. Ústavný súd uzatvára, že sťažovateľka nevyužila právny prostriedok, ktorý jej v okolnostiach prípadu priznáva zákon o zodpovednosti za škodu, a preto je jej ústavná sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu vyšetrovateľa podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola v predmetnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení 55 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

28. Pokiaľ ide o námietku ukrátenia na práve na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a čl. 47 ods. 1 charty v dôsledku nemožnosti aktivácie žiadosti podľa § 210 Trestného poriadku postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, generálna prokuratúra sťažovateľke vysvetlila, že takú žiadosť podať nemôže a uviedla k tomu relevantné dôvody. Ústavný súd dodáva, že aktiváciou žaloby podľa zákona o zodpovednosti za škodu by sťažovateľka nebola zbavená účinnej súdnej ochrany tak, ako to predpokladá čl. 13 dohovoru a čl. 47 ods. 1 charty. Nie je preto namieste tvrdenie, že generálna prokuratúra sťažovateľke neposkytla účinný prostriedok nápravy. Medzi postupom a upovedomením generálnej prokuratúry a namietaným porušením práv sťažovateľky teda neexistuje relevantná súvislosť. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti postupu a upovedomeniu generálnej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

#### **IV.2. K namietanému porušeniu práv postupom a upovedomením krajskej prokuratúry:**

29. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti už opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde). Osobitne to platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom (m. m. napr. II. ÚS 404/2020, II. ÚS 304/2021, II. ÚS 202/2022, III. ÚS 334/09).

30. Pokiaľ ide o postup a upovedomenie krajskej prokuratúry, z obsahu tohto upovedomenia je zrejmé, že prokurátor sa v ňom zaoberal výlučne sťažovateľkinou nespokojnosťou s postupom vyšetrovateľa v otázke nahliadnutia do spisu a možnosti vyhotovenia kópie zo spisu. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľka túto námietku v ústavnej sťažnosti neuvádza. Vo vzťahu k postupu a upovedomeniu krajskej prokuratúry teda sťažovateľka porušenie označených práv nijako neodôvodnila.

31. Uvedenie konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu sťažovateľkiných základných práv a slobôd, je podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti. Požiadavka na konkrétnosť skutkových a právnych dôvodov ústavnej sťažnosti nie je bezúčelná. Ide o pokračovanie zásady vyjadrenej v § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorej je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (m. m. napr. III. ÚS 230/2023). I keď zákonné pojmy rozsahu a dôvodov ústavnej sťažnosti a konkrétnosti skutkových a právnych dôvodov sú relatívne neurčité, v prípade sťažovateľky z jej ústavnej sťažnosti vôbec nie je zrejmé, v čom konkrétnom malo dôjsť k porušeniu jej ústavných práv postupom a upovedomením krajskej prokuratúry. Keďže ústavná sťažnosť neobsahuje v tomto smere žiadne odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a upovedomeniu krajskej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

32. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 28. septembra 2023**

**Robert Šorl**  
**predseda senátu**